

Te dien tijde was de graaf van Freising de Duitse, en de heer van Ryvas (Rivies) de Spaanse bevelhebber in dit kamp te velde, en velen werkten aan de vestingen, vrouwen en mannen, en ik heb veel Duitsers aangesproken. Het was een wonderlijk werken en prutsen (zablen), en zoals meermaals uit dergelijke belegering voortspruit, vond men daar net zoals in een stad schone huizen (lees : barakken), rijke looplieden, en, wat men in een voorname stad niet zou kunnen bekomen, waar voor zijn geld (umb einen rechten pfenning). Zoals in een stad was er geen tekort aan voortreffelijke (köstliche) bediening en goede herbergen want ze werden goed voorzien door het (nabije) kanaal van Brugge en Nieuwpoort.

Na een avondronk in het kamp ben ik langs een modderige weg, die ook tussen Oudenburg en het kamp zeer verzonken lag (gezien het rond Oostende overal moerassig is), door het dorp Leffinge en (fort) Nieuwendamme in de stad Nieuwpoort aangekomen en heb mijn intrek genomen in (het gasthof) De Papagey. Ligt vanuit het kamp of Oudenburg eveneens 3 mijl.

(Vertaling R.V.)

OOSTENDE IN DE FRANSE TIJD

VERDEDIGINGSWERKEN EN KAARTVERBETERINGEN (1794-1814)

Het Koninklijk Museum van het Leger en van de Krijgsgeschiedenis bezit een zeer volledige dokumentatie over de activiteiten van het Franse Geniekorps te Oostende en dit vanaf de verovering van de stad door de Franse republiek in 1794 tot op het einde van het Franse keizerrijk.

Op basis van deze dokumenten schreef C. LEMOINE-ISABEAU-collaborateur scientifique au Musée Royal de l'Armée-een uitgebreid artikel dat verschenen is in het Belgische tijdschrift voor militaire geschiedenis, nr. XIX-6 van juni 1972 onder de titel : OSTENDE A L'EPOQUE FRANCAISE

TRAVAUX DE DEFENSE ET DE CARTOGRAPHIE (1794-1814).

Het artikel bevat een tiental bladzijden tekst en is verlucht met twee stadsplannen, twee plannen van Oostende en de onmiddellijke omgeving en twee plannen die betrekking hebben op het fort ROYAL (het later fort Wellington) en het fort IMPERIAL (ons huidige fort Napoleon).

Bij het artikel hoort een eerste bijlage waarin de auteur een overzicht geeft van de algemene- en detailplannen en 47 detailopnamen.

Bijlage II geeft een brief weer geschreven door PASQUET, toenmalig directeur van de versterkingen te Ieper, aan de Eerst-aanwezige Inspecteur-Generaal van de Geniet te Parijs met betrekking tot het bezoek van Bonaparte aan Oostende.

Als conclusie van deze 20-jarige Franse militaire bezetting van Oostende geeft de auteur de volgende punten weer :

- De versterkingen van Oostende waren ten tijde van Jozef II ontmanteld geworden en de stad had als enige verdediging een symbolische stadsmuur die uitsluitend diende om het smokkelen tegen te gaan.
- bij de binnentreckende Fransen was het geld zeldzaam en was de stad als bolwerk van geen onmiddelijk belang, zodat de Franse Genie zich bezig hield met weinig kostende onderhoudswerken.
- belangrijke konstkuties ontstonden slechts onder het Consulaat, toen Bonaparte plannen maakte om een inval op Engeland te wagen (er is nooit niets nieuws in de geschiedenis).
- de door de Franse genie uitgevoerde werken waren de volgende :
het in orde brengen van de bestaande versterkingen in het noorden van de stad.
het bouwen van een reeks versterkingen ten zuiden van de stad.
het plaatsen van een nieuw verdedigingsstelsel op de sluis van Sas-Slykens.

het aanbrengen van een verdediging aan de ingang van de haven. Oorspronkelijk was dat een batterij op het oostershoofd (batterie Napoleon ou du Musoir), later werden dat de gekruiste vuurmogelijkheden van onderscheidelijk fort Napoleon aan de oostkant van de haven, en het fort Royal (dat als fort Wellington door de Engelsen werd afgebouwd) ten westen.

het delven van een spuikom om de erg verzande haven open te houden.

Inzake kaartwerk brachten de Fransen niet veel nieuws. Slechts op het einde van het keizerrijk begonnen ze met enkele originele opmetingen. Voordien baseerden zij hun werken uitsluitend op een stadsplan van 1747 dat dus nog uit de Oostenrijkse tijd dateerde en op de kaart van graaf FERRARIS.

Een interessant stukje over een periode die meestal op het gebied van realisaties voor Oostende weinig gekend is of overschat wordt. Aanbevolen voor kenners en geïnteresseerden.

J.B. DREESEN

OOSTENDE

=====

De wind zingt door het dennenbosch.

Ik hoor het Donkozakkenkoor.

Waar zijn de boomen ? Zee of mos ?

De baren loopen elkander vóór.

Gebruikt den verrekijker. Groot
is de einder en het oog is klein.

Onwezenlijk verdwijnt de boot.

Waar gaat de reis, mijn kapitein ?

Miss Dollar uit Los Angelès

leest in Paris-Midi

(haar kleed is groen, heur haar is ros)

den koersuitslag van Chantilly.

De baadster heeft de krab gezien
en durft niet meer in 't water gaan.

Van zeven uur tot kwart na tien :
dinermuziek in L'OCEAN.

Permeke's visschers, rood en bruin,
doen sloopje varen in en uit.

De zon springt op het stukje duin.

De maalboot nadert, wuift en fluit.

En 's avonds op de Place des Armes
speelt de fanfare van Waulsort.

Door Babel's straten, arm in arm
gaan al de maskers van Ensor.

A.W. GRAULS

Overgenomen uit "BALANS. Algemeen Jaarboek der Nederlandsche Kunsten, 1930-1931".
Antwerpen, "De Sikkel", s.d., p. 123.

TEKSTOVERNAME UIT "DE PLATE" STEEDS TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE.